

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

716033
9 Juni 2016

**NOTITIE REIKWIJDTE EN
DETAILNIVEAU
WINDPARK OOSTPOLDER**

Provincie Groningen

Definitief

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

PONDERA

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	notitie Reikwijdte en Detailniveau Windpark Oostpolder
Soort document	Definitief
Datum	9 Juni 2016
Projectnummer	716033
Opdrachtgever	Provincie Groningen
Auteur	Florentine van der Wind, Martijn ten Klooster, Pondera Consult, Peter Bügel, BügelHajema
Vrijgave	Hans Rijntalder, Pondera Consult

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	2
1.1	Initiatief	2
1.2	Procedure en besluiten	3
1.3	Initiatiefnemer en bevoegd gezag	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Beleidskader	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Duurzame energiedoelstellingen	8
2.3	Windenergie ten opzichte van andere energiebronnen	8
2.4	Rijksbeleid	9
2.5	Provinciaal beleid	14
2.6	Gemeentelijk beleid	16
3	Voornemen en alternatieven	18
3.1	Inleiding	18
3.2	Voorgenomen activiteit	18
3.3	Alternatieven	19
4	Mogelijke effecten en maatregelen	23
4.1	Inleiding	23
4.2	Relevante effecten inrichtingsalternatieven	23
4.3	Effectbeoordeling	26
4.4	Mitigerende maatregelen	28
4.5	Leemten in kennis	28
4.6	Evaluatie	28
5	Procedures en besluitvorming	29
5.1	Inleiding	29
5.2	Provinciaal inpassingsplan	29
5.3	Vergunningen	29
5.4	De m.e.r.-procedure	30
5.5	Informatie en inspraak	32

1 INLEIDING

1.1 Initiatief

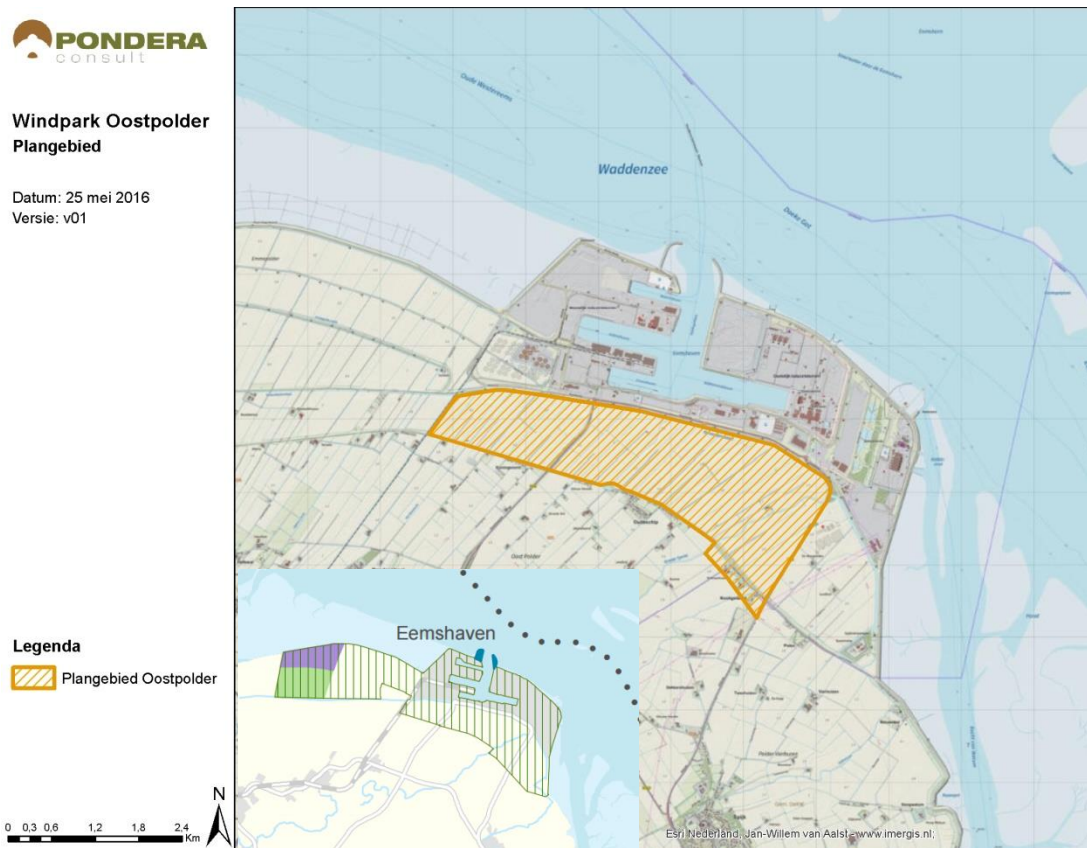
Vereniging windpark Oostpolder i.o. heeft het voornemen om in de Oostpolder, in de gemeente Eemshaven, een windpark te realiseren. De Oostpolder is het gebied direct grenzend aan de zuidzijde van het bestaande havengebied Eemshaven. In figuur 1.1 is het plangebied aangegeven. Het gebied heeft op dit moment een agrarische functie. Het gebied is door de provincie Groningen aangewezen voor windenergie en in opeenvolgende ruimtelijke plannen van de provincie opgenomen sinds 2000. In het ontwerp van de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020¹ en de ontwerp-omgevingsverordening Groningen is het gebied als zodanig opgenomen. In de onderstaande figuur is het concentratiegebied voor windenergie op en rond de Eemshaven als inzet aangegeven. De Oostpolder maakt hier onderdeel van uit. Als onderdeel van de provinciale besluitvorming, het inpassingsplan, ten aanzien van het windpark wordt de procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het doel van de m.e.r. is om informatie te verschaffen over de milieueffecten van verschillende alternatieven als bijdrage aan de provinciale besluitvorming over het windpark. Onderhavige notitie geeft de reikwijdte en het detailniveau aan van het op te stellen milieueffectrapport, en markeert de start van de m.e.r.-procedure.

Met de realisatie van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan de provinciale en landelijke doelstelling op het gebied van duurzame energie en meer specifiek voor windenergie op land. In hoofdstuk 2 wordt op deze doelstellingen nader ingegaan.

In dit hoofdstuk wordt het procedurele kader geschetst waarbinnen de notitie reikwijdte en detailniveau, het voorliggende document, past. Aan het einde van dit hoofdstuk is een leeswijzer opgenomen.

¹ Het ontwerp van de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 heeft, samen met de provinciale omgevingsverordening ter inzagegelegd begin 2016. Besluitvorming door Provinciale Staten is verwacht rond de zomer van 2016

Figuur 1.1 Plangebied Windpark Oostpolder

1.2 Procedure en besluiten

Om het windpark in de Oostpolder mogelijk te maken zal de provincie Groningen een provinciaal inpassingsplan opstellen. . Daarin wordt bepaald waar windturbines worden toegestaan en aan welke eisen het windpark moet voldoen. Voor de bouw en exploitatie van het windpark is onder meer een omgevingsvergunning nodig. Voor het inpassingsplan en de omgevingsvergunning geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht indien sprake is van een windpark met een vermogen van 15 MW of meer, of bestaande uit 10 windturbines of meer (zie ook paragraaf 1.2.1). Dat wil zeggen dat beoordeeld dient te worden of het noodzakelijk is een milieueffectrapport (een MER) op te stellen ten behoeve van de besluitvorming. Voor het windpark is echter de keuze gemaakt een MER op te stellen aangezien dit bijdraagt aan een zorgvuldig proces ten aanzien van de invulling van het plangebied (zie ook paragraaf 1.2.1). Omdat het een windpark met een opgesteld vermogen tussen 5 en 100 MW betreft is de provinciale coördinatie-regeling van toepassing. Deze paragraaf gaat (kort) in op de verschillende procedures, de samenhang daartussen, en de te nemen besluiten.

1.2.1 Milieueffectrapportage

Algemeen

Milieueffectrapportage (m.e.r.²) is een instrument om bij besluitvorming over een plan of project het milieubelang een volwaardige plaats te geven. Uit Europese en nationale wetgeving volgt dat voor activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen.

Het milieueffectrapport (MER) beschrijft en vergelijkt de milieugevolgen van de verschillende manieren waarop het plan of project kan worden uitgevoerd. Voor windenergie gaat het bijvoorbeeld om alternatieven voor de locatie van een windpark, mogelijke opstellingen en/of verschillende aantallen en afmetingen van windturbines. De kwaliteit en inhoud van een MER wordt getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie). Dit is een bij wet ingestelde onafhankelijke adviseur bij m.e.r.-procedures. De Commissie beoordeelt of het MER de benodigde informatie bevat ten aanzien van de milieueffecten.

De inhoudelijke vereisten aan een milieueffectrapport (MER) zijn vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. De m.e.r.-procedure mondt uit in een rapport, het MER. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een plan-MER en een project-MER. In kader 1. is dit verschil toegelicht.

Wanneer milieueffectrapportage?

Voor activiteiten die kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu geldt een m.e.r.-(beoordelings)plicht. Een m.e.r.-beoordelingsplicht houdt in dat het bevoegd gezag moet beoordelen of het opstellen van een MER noodzakelijk is; in geval van een m.e.r.-plicht wordt direct een MER opgesteld.

In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is vastgelegd om welke activiteiten het gaat. Tevens is vastgelegd aan welk specifiek besluit de m.e.r.-(beoordelings)plicht is gekoppeld. Voor windparken met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 15 MW of meer, of bestaande uit 10 turbines of meer geldt dat een m.e.r. aan de orde kan zijn bij de volgende besluiten:³

- De vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of inpassingsplan (plan-m.e.r.-plicht);
- De omgevingsvergunning (m.e.r.-beoordelingsplicht (project m.e.r.)).

Voor ruimtelijke plannen waarvoor een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt opgesteld geldt een plan-m.e.r.-plicht.

M.e.r. windpark Oostpolder

Voor windpark Oostpolder geldt ten behoeve van de besluitvorming in het kader van het ruimtelijke plan, het provinciale inpassingsplan, op basis van het (verwachte) op te stellen vermogen van meer dan 15 MW een plan-m.e.r.-plicht. Daarbij geldt dat het plangebied op korte afstand van Natura 2000-gebied Waddenzee is gelegen. Gezien de nabijheid moet

² De afkorting m.e.r. (kleine letters, met puntjes) verwijst naar de procedure van milieueffectrapportage. Met de afkorting MER (hoofdletters, geen puntjes) wordt het milieueffectrapport bedoeld.

³ In het Besluit m.e.r. zijn windparken opgenomen in onderdeel D van de bijlage van het besluit, categorie D22.2

worden bepaald of een zogenaamde 'Passende Beoordeling (PB)' ⁴ nodig is voor het inpassingsplan. Indien er een PB uitgevoerd dient te worden, dan wordt tevens op grond hiervan de plan-MER opgesteld.

Voor de omgevingsvergunning geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om direct een MER op te stellen. Een beoordeling door het bevoegd gezag of een MER inderdaad noodzakelijk is kan daarmee achterwege blijven.

Omdat voor het windpark Oostpolder zowel een plan-m.e.r. als een project-m.e.r. wordt doorlopen zal een gecombineerd MER worden opgesteld waarin zowel de relevante informatie van het plan-MER als het project-MER is opgenomen. Waar hierna over het MER gesproken wordt, wordt het gecombineerde MER bedoeld.

1.2.2 Notitie reikwijdte en detailniveau

Dit document betreft de notitie reikwijdte en detailniveau voor de m.e.r.-procedure, de eerste stap voor van het opstellen van het MER. Het doel van deze notitie is betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang (de reikwijdte en het detailniveau) van het op te stellen MER. Het doel is eveneens reacties te kunnen meenemen in de uit te voeren onderzoeken.

Kader 1.2 Plan-MER en Project-MER

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een plan-MER en een project-MER. Voor windparken zijn vaak beide van toepassing.

Plan-MER

Een plan-MER is vereist voor plannen (zoals een bestemmingsplan of inpassingsplan) indien deze kaderstellend zijn voor een project-m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteit, bijvoorbeeld als de locatie wordt aangewezen. Ook is een plan-MER vereist indien een zogenaamde PB dient te worden opgesteld om effecten op een Natura 2000-gebied in beeld te brengen .

Het plan-MER wordt opgesteld ten behoeve van het inpassingsplan. Met het inpassingsplan wordt een ruimtelijk besluit genomen over de locatie van het initiatief: een windpark. Bij het opstellen van het inpassingsplan dient een afweging te worden gemaakt inzake de effecten van het plan. Deze afweging betreft een breed scala aan effecten, zoals sociale- en economische effecten. In het plan-MER worden de milieueffecten van het initiatief beschreven evenals die van alternatieven, als bijdrage aan de belangenafweging. De effectbeschrijving is globaal en heeft tot doel aan te tonen dat het aannemelijk is dat het plan (het windpark op de locatie) kan voldoen aan de geldende milieueisen.

Project-MER

Een project-MER is vereist voor besluiten over activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten. Dit betreft bijvoorbeeld het besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Het project-MER heeft betrekking op de milieueffecten van de concrete uitwerking van het plan. Voor een windpark betreft een concrete uitwerking het bepalen van aantal en afmetingen van de windturbines. De effecten van de uitwerking worden door middel van onderzoek in detail bepaald en afgezet tegen de geldende milieueisen, waarbij beoordeeld wordt of aan deze eisen kan worden voldaan.

⁴ Een Passende Beoordeling is een beoordeling van de effecten van een activiteit op de natuurdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

De notitie zal ook voor advies worden voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r.. Dit is niet verplicht, echter de provincie Groningen acht het wenselijk de Commissie reeds in deze fase van de m.e.r. te betrekken. De binnengekomen reacties en adviezen worden betrokken bij de definitieve notitie reikwijdte en detailniveau die door het bevoegd gezag zal worden vastgesteld. In hoofdstuk 5 is aangegeven op welke wijze een reactie op deze notitie kan worden gegeven.

1.3 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Initiatiefnemer project

De Vereniging Windpark Oostpolder i.o. is de initiatiefnemer van het windpark in de Oostpolder. De vereniging vertegenwoordigt de grondeigenaren in de Oostpolder.

Tabel 1.1 Contactpersoon initiatiefnemers

Initiatiefnemer	
Contactpersoon	Dhr. J. Berends
Adres	Buitenweg 6 9948 NS Oudeschip

Bevoegd gezag

Voor windenergie bepaalt de omvang (megawatt of MW) van een windpark welk overheidsorgaan het bevoegd gezag is voor zowel het ruimtelijk plan als de omgevingsvergunning. De Elektriciteitswet 1998 bepaalt dat voor windparken met een opgesteld vermogen tussen 5 en 100 MW de provincie verantwoordelijk is voor de ruimtelijke

inpassing door middel van een inpassingsplan en voor de besluitvorming over de omgevingsvergunning. Voor windpark Oostpolder geldt daarmee dat de provincie Groningen het bevoegd gezag is. Provinciale Staten voor het inpassingsplan en Gedeputeerde Staten voor de omgevingsvergunning.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is het wettelijk kader voor de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte en milieu. De integratie van toestemmingen in één omgevingsvergunning betekent dat één bestuursorgaan de bevoegdheid heeft deze vergunning te verlenen, en daarmee ook het bevoegd gezag is voor de m.e.r.-procedure.

Tabel 1.2 Contactgegevens bevoegd gezag

	Inpassingsplan en omgevingsvergunning
Bevoegd gezag	Provincie Groningen
Contactpersoon	Dhr. A. Hamstra
Adres	Postbus 610 9700 AP Groningen

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van de notitie wordt een toelichting gegeven op het beleid dat van toepassing is op het initiatief. Dit betreft zowel het Rijksbeleid, het beleid van de provincie Groningen als van de gemeente Eemshaven. Daarbij wordt kort een introductie gegeven in de paragrafen 2.2 en 2.3 op de achtergrond van duurzame energiedoelstellingen en de plek van windenergie daarin. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens een toelichting op het voornemen gegeven en de in het m.e.r. te onderzoeken alternatieven. In hoofdstuk 4 is beschreven welke milieuaspecten worden onderzocht en beoordeeld. Tenslotte geeft hoofdstuk 5 een overzicht van de vervolgprocedure.

2 BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is op hoofdlijnen het beleidskader van het Rijk, de provincie Groningen en de gemeente Eemsum geschetst dat van toepassing is op de ontwikkeling van windenergie voor de Oostpolder. Het beleidskader is relevant aangezien dit enerzijds de achtergrond schetst van het windenergiebeleid in Nederland en anderzijds kaders bevat voor de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie in de gemeente Eemsum.

2.2 Duurzame energiedoelstellingen

Provinciaal, nationaal en op Europees niveau zijn doelstellingen vastgesteld ten aanzien van de opwekking van energie uit duurzame bronnen. De huidige energievoorziening is gebaseerd op fossiele energiebronnen als olie, kolen en gas. Deze bronnen kennen diverse nadelen, zoals de uitstoot van emissies naar de lucht waardoor een bijdrage aan klimaatverandering wordt geleverd en de eindigheid van deze bronnen in combinatie met de beperkte beschikbaarheid ervan in Nederland.

In Europees verband is afgesproken om in 2020 14% van het totale energieverbruik duurzaam op te wekken. Dit is vastgelegd in de EU-richtlijn 2009/28/EG. De Europese Commissie is ook al begonnen met de ontwikkeling van beleidsopties voor na 2020. In juni 2011 presenteerde de EU de "Energieroutekaart 2050" als doorkijk naar 2050 en de in tussentijd te nemen stappen om te komen tot een verdere verduurzaming van de energiemarkt en een verdere CO₂-reductie (80-95%). De komende jaren zal verdere invulling aan het beleid na 2020 worden gegeven.

Windenergie speelt een prominente rol in het behalen van de EU-doelstelling. Nederland heeft een doelstelling voor windenergie op land van 6.000 MW operationeel vermogen in 2020. De provincie Groningen levert hieraan een bijdrage van 855,5 MW. Begin 2016 is het opgestelde vermogen aan windenergie op land ongeveer 3.500 MW. In Groningen staat op dit moment circa 450 MW. Het windpark in de Oostpolder moet een bijdrage aan de provinciale en nationale doelstelling leveren. Naast windenergie wordt ingezet op energieopwekking uit zon en biomassa. Al deze bronnen zijn nodig om de doelstellingen te kunnen realiseren.

2.3 Windenergie ten opzichte van andere energiebronnen

Duurzame energie kan uit verschillende hernieuwbare bronnen worden opgewekt. Maar niet iedere bron leent zich voor de opwekking van elektriciteit, of is even geschikt voor (grootschalige) toepassing in Nederland. Waterkracht speelt bijvoorbeeld in Nederland door het geringe hoogteverschil nauwelijks een rol. Restwarmte kan in bepaalde gevallen benut worden voor bijvoorbeeld stadsverwarming maar is vaak ongeschikt voor de productie van elektriciteit. In Nederland zijn vooral windenergie, zonne-energie, bio-energie en aard- en bodemwarmte belangrijke bronnen voor duurzame energie. Naast de schaal en toepasbaarheid van een hernieuwbare energiebron spelen hierbij ook kosten een rol.

Voor de gewenste toename van het aandeel duurzame energie zet het Rijk in op een mix van hernieuwbare energiebronnen. Er is geen sprake van een keuze voor één specifieke vorm van hernieuwbare energie: alle kansrijke technologieën zijn nodig om het aandeel duurzame

energie te vergroten en de gestelde doelstellingen te realiseren. Het gaat niet om de keuze voor de ene óf de andere vorm, maar een groei van alle vormen van duurzame energie. Het Rijk kiest daarbij voor de meest kostenefficiënte vormen van duurzame energie.

Bio-energie en windenergie zijn op dit moment - vanwege de toepasbaarheid, de potentiële energieproductie en kostenefficiëntie - de meest geschikte technieken om de doelstelling te halen. Ook voor andere bronnen geldt dat deze een bijdrage zullen leveren, maar deze is beperkter van omvang. De verwachting is dat windenergie op land de komende jaren een van de goedkoopste manieren om hernieuwbare energie te produceren blijft. Waterkracht, omgevingswarmte, zonne-energie en blauwe energie (energie die uit het mengen van zoet- en zoutwater wordt gewonnen) spelen op dit moment in Nederland een kleinere rol.

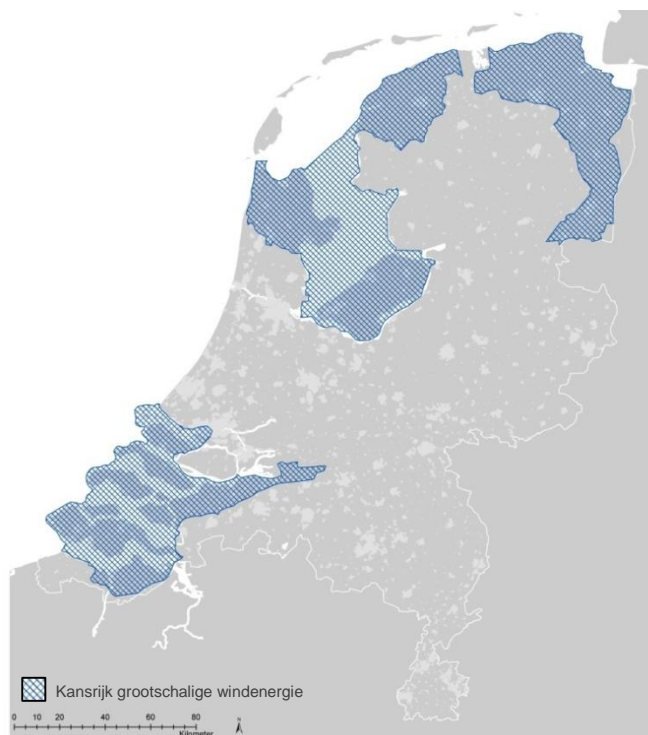
2.4 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De “Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte” (SVIR, maart 2012) is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. Energievoorziening en energietransitie zijn daarbij aangemerkt als een nationaal belang.

Voor grootschalige windenergie is in de SVIR het volgende opgenomen: *“Rijk en provincies zorgen voor het ruimtelijk mogelijk maken van de doorgroei van windenergie op land tot minimaal 6.000 MW in 2020. Niet alle delen van Nederland zijn geschikt voor grootschalige winning van windenergie. Het Rijk heeft in de SVIR gebieden op land aangegeven die kansrijk zijn op basis van de combinatie van landschappelijke en natuurlijke kenmerken, evenals de gemiddelde windsnelheid”.*

In figuur 2.1 zijn de gebieden weergegeven die het Rijk in de SVIR aanduidt als kansrijk voor de ontwikkeling van grootschalige windenergie. Onder grootschalige windenergie worden verstaan: windenergieprojecten van 100 MW of meer opgesteld vermogen. Het plangebied van windpark Oostpolder ligt in een gebied dat als kansrijk voor windenergie wordt betiteld.

Figuur 2.1 Kansrijke gebieden voor grootschalige windenergie

Bron: Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, 2010 (vervaardiging kaartmateriaal Pondera Consult)

Structuurvisie Windenergie op Land

De gebieden die in de SVIR zijn aangewezen zijn nader uitgewerkt in de Structuurvisie Wind Op Land (SWOL, 2014). De doelstelling van de SWOL is zodanige ruimtelijke voorwaarden te scheppen dat in 2020 een opwekkingsvermogen van ten minste 6.000 MW aan windturbines op land operationeel is. De SWOL heeft betrekking op gebieden die geschikt zijn voor grootschalige opstellingen van windenergie van minimaal 100 MW en gaat uit van bundeling in gebieden die geschikt zijn voor het plaatsen van grootschalige windenergie.

De keuze voor locaties is gemaakt door gebieden te selecteren binnen de 'kansrijke gebieden' uit het SVIR in overleg met de provincies, rekening houdend met het provinciale beleid (anno 2012). Provincies hebben gebieden aangewezen op basis van hun ruimtelijke mogelijkheden. Deze selectie van gebieden is onderzocht in een planMER en Passende Beoordeling. Op basis van de bestuurlijke afspraken tussen het kabinet en de provincies en de inhoudelijke informatie uit het planMER zijn 11 gebieden in de structuurvisie opgenomen.

De Eemshaven en omliggende gebieden zijn in de SWOL aangewezen als locatie voor de realisatie van grootschalige windenergie. De Oostpolder maakt onderdeel uit van dit gebied.

Figuur 2.2 Structuurvisie Windenergie Op Land (SWOL)

Bron: Structuurvisie Windenergie op land, 2014, Ministerie Infrastructuur en Milieu

Planologisch kernbeslissing Waddenzee

De Planologische Kern Beslissing (PKB) Waddenzee wijst een gebied rondom de Waddenzee als 'Waddengebied' aan. Het plangebied voor windpark Oostpolder ligt binnen de begrenzing van het Waddengebied (zie

Figuur 2.3). Dit gebied is aangewezen ter voorkoming van negatieve invloeden (externe werking) op de Waddenzee als gevolg van activiteiten die buiten de Waddenzee plaatsvinden. De plaatsing van windturbines in dit gebied is echter niet uitgesloten. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn de genoemde waarden vastgelegd en is voorgeschreven dat voor projecten in deze zone geldt dat de effecten op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Waddenzee dienen te worden beoordeeld in een MER in het kader van de ruimtelijke procedure.

Figuur 2.3 Kaart Waddenzee en Waddengebied

Bron: Derde Nota Waddenzee, 2006

Natuurbescherming

Windturbines kunnen effect hebben op beschermde natuurwaarden. Dit betreft vooral potentiële effecten op vogel- en vleermuissoorten. De bescherming van deze waarden is vastgelegd via twee sporen⁵:

- de bescherming van gebieden die een belangrijke leefomgeving vormen voor beschermde soorten. Dit is vastgelegd door middel van:
 - de aanwijzing van Natura 2000-gebieden op grond van de Natuurbeschermingswet 1998;
 - het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onder de verantwoordelijkheid van de provincies;
 - beschermde natuurmonumenten.
- de bescherming van individuele soorten in de Flora- en Faunawet.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een netwerk van Europese natuurgebieden. Deze gebieden zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen⁶. In Nederland zijn deze richtlijnen geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. Nederland heeft ruim 160 Natura 2000-gebieden, waaronder de Waddenzee. Per gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd voor de soorten waarvoor het gebied een belangrijke functie heeft. Activiteiten, zoals de realisatie van windturbines, in Natura 2000-gebieden zijn alleen toegestaan als significant negatieve effecten op de gestelde instandhoudingsdoelstellingen zijn uitgesloten, of als een afweging heeft plaatsgevonden over Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang⁷ en de inzet van Compenserende maatregelen (de ADC-toets). In de eventueel benodigde Passende Beoordeling worden de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

⁵ Per 2017 gaan de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora en faunawet op in de nieuwe Wet natuurbescherming.

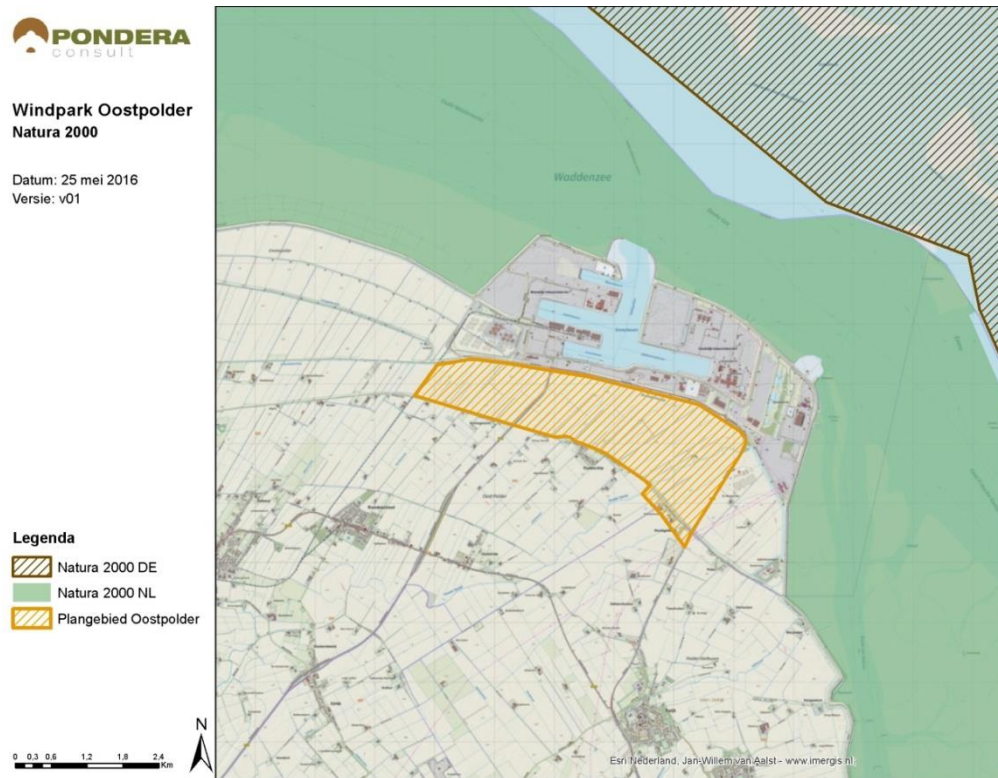
⁶ De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn richtlijnen die door de Europese Unie zijn opgesteld. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit (veelheid en variatie soorten) te behouden.

⁷ Voor windparken geldt op grond van staande jurisprudentie dat deze projecten van groot openbaar belang zijn.

bepaald. Daarbij dient ook een eventuele externe werking van een initiatief op nabijgelegen Natura 2000-gebieden te worden betrokken.

De Nederlandse Natura 2000-gebieden maken ook onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor de Oostpolder geldt dat de Waddenzee relevant is. De grens van het plangebied ligt op circa 1 km afstand van de Waddenzee. Daarnaast ligt het Duitse Natura 2000-gebied Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer op ongeveer 4 km afstand. In figuur 2.4 zijn de Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied aangegeven. Voor de Waddenzee zijn onder meer instandhoudingsdoelstellingen voor een groot aantal vogels opgenomen, die mogelijk buiten de Waddenzee voorkomen om te foerageren of rusten en daarbij effecten kunnen ondervinden van het windpark.

Figuur 2.4 Natura 2000-gebieden

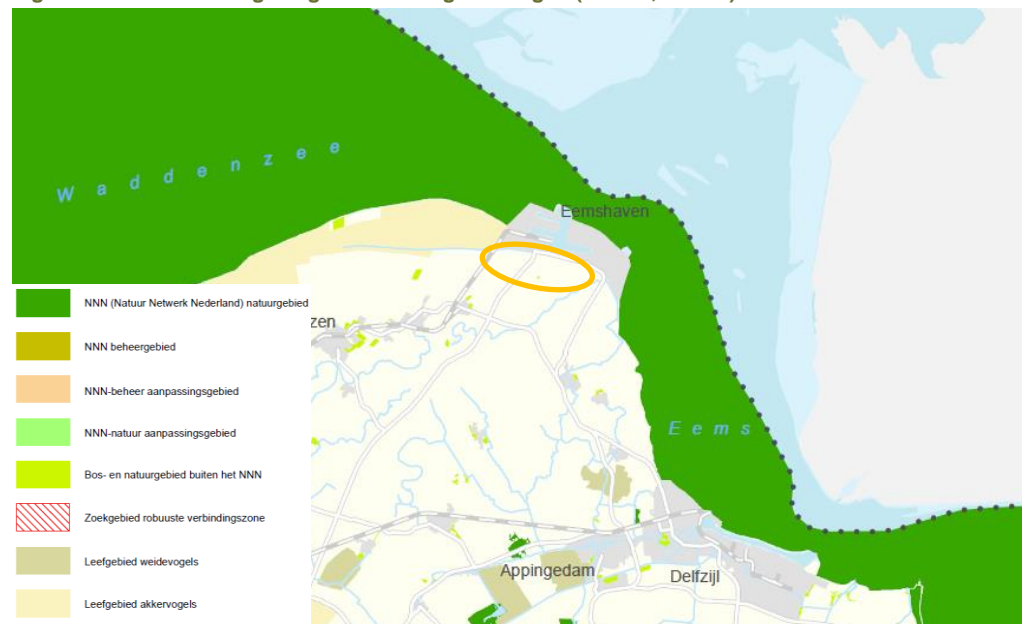

Natuurnetwerk Nederland

Het NNN is het Nederlandse netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. In figuur 2.5 zijn de gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN in de omgeving van het plangebied getoond. Het NNN is planologisch beschermd met het 'nee, tenzij'-principe. Nieuwe ontwikkelingen zijn niet toegestaan als zij het gebied aantasten, tenzij er geen alternatieven zijn en de ontwikkeling van groot openbaar belang is (zie ook voetnoot 8). In de omgeving van het plangebied bevinden zich geen gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN, met uitzondering van het Natura 2000-gebied Waddenzee.

In figuur 2.5 zijn ook de overige natuurgebieden in de omgeving weergegeven.

Figuur 2.5 Uitsnede Omgevingsverordening Groningen (kaart 6, natuur)

Natuurmonumenten

In het verleden zijn gebieden, waaronder de Waddenzee, aangewezen als beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument. Dit betreft onder meer de bescherming van soorten in deze gebieden, de functie van deze gebieden voor deze soorten en aanwezig natuurschoon. Voor een groot aantal van deze gebieden geldt dat de doelstellingen zijn opgenomen in de aanwijzing als Natura 2000-gebied, waarmee de zelfstandige status als natuurmonument is vervallen, dit is van toepassing op de Waddenzee. De Oostpolder zelf is geen (voormalig) beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument.

Soortenbescherming

De bescherming van in het wild voorkomende planten- en diersoorten is geregeld in de Flora en faunawet. De Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn maken onderdeel uit van de Flora- en faunawet. Op grond van de Flora- en faunawet gelden diverse verbodsbepalingen, zoals het doden van vogels en specifiek aangewezen vleermuissoorten.

Nationaal is de zogenaamde rode lijst opgesteld waarop verdwenen of met verdwijning bedreigde soorten zijn vermeld. Dit leidt niet tot een ander beschermingsregime.

2.5 Provinciaal beleid

De provincie kiest bij de ruimtelijke inpassing van de taakstelling ten aanzien van windenergie voor concentratie in de vorm van drie grootschalige windparken. Vanuit zuinig ruimtegebruik wijst de provincie alleen de planologische ruimte aan die nodig is voor het behalen van de taakstelling. Binnen deze gebieden wordt gestreefd naar een optimaal energetisch vermogen met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het minimaliseren van de nadelige effecten op mens en omgeving.

Provinciaal omgevingsplan

Op dit moment is het provinciale omgevingsplan (POP) van toepassing. Hierin zijn de concentratiegebieden voor windenergie opgenomen. De provinciale (zoek)gebieden voor windturbineparken zijn te vinden nabij de industrie / bedrijventerreinen van Eemshaven, Delfzijl en langs de N33 bij Veendam / Menterwolde, buiten deze gebieden staat de provincie geen windturbines toe. Deze (zoek)gebieden zijn opgenomen in het POP en vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening (POV, artikel 4.13 en bijlage 12, kaart 5b). De omvang van de locaties is gebaseerd op een eerdere taakstelling van 750 MW.⁸ In 2013 is de taakstelling verhoogd naar 855,5 MW. In aansluiting op het concentratiebeleid zijn de aangewezen concentratiegebieden voor windenergie Delfzijl en Eemshaven verder uitgebreid.⁹

Het windpark is voorzien in de Oostpolder, onderdeel van het concentratiegebied ten zuiden van de Eemshaven, in de gemeente Eemsmond. Het voornemen past daarmee binnen het ruimtelijk beleid van de provincie en levert een bijdrage aan de provinciale taakstelling voor windenergie. In het POP is de locatie eveneens nog aangewezen voor de ontwikkeling van glastuinbouw. Deze zoekruimte is echter niet meer van toepassing. Derhalve wordt deze aanwijzing in de Omgevingsvisie en verordening niet voortgezet.

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Op moment van schrijven heeft de provincie een nieuwe Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in voorbereiding als vervolg op het huidige Provinciale Omgevingsplan. Naar verwachting worden de definitieve versies in september 2016 vastgesteld door Provinciale Staten.¹⁰ De Omgevingsvisie is een nota waarin de provincie haar beleid voor de inrichting en het beheer van de leefomgeving vastlegt. In de omgevingsvisie wordt met betrekking tot windenergie het concentratiebeleid voor drie grote windlocaties in Groningen, te weten Eemshaven, Delfzijl en N33 doorgezet. Dit wordt in de omgevingsverordening wettelijk vastgelegd.

Bij het realiseren van windparken is het door Provinciale Staten vastgestelde Beleidskader Sanering, opschaling, gebiedsfonds en participatie van toepassing (zie ook hierna).

Ontwikkelingsvisie Eemsdelta

Als gevolg van de vele ontwikkelingen in de Eemsdelta waarbij het gaat om opgaven met een bovengemeentelijke omvang die een sterke onderlinge samenhang hebben de provincie Groningen, de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum en Eemsmond, de waterschappen Noorderzijvest en Hunze en Aa's, de Milieufederatie Groningen, Groningen Seaports en Land- en Tuinbouworganisatie Noord (LTO Noord) de Ontwikkelingsvisie Eemsdelta 2030 vastgesteld (2013). In de ontwikkelingsvisie wordt voor het onderdeel windenergie aangesloten bij het Rijks- en provinciale beleid.

⁸ Dit akkoord houdt nog geen rekening met de verhoging van de taakstelling in 2013. In het coalitieakkoord 'Energiek en scherp aan de wind' is de wens uitgesproken de doelstelling voor windenergie in 2015 te behalen.

⁹ Om dit mogelijk te maken, hebben Provinciale Staten op 29 januari 2014 de Provinciale Omgevingsverordening gewijzigd en daarmee de nieuwe begrenzing van de concentratiegebieden voor windenergie vastgelegd. Binnen deze gebieden kunnen windparken worden gerealiseerd.

¹⁰ De ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp Omgevingsverordening zijn op 19 april 2016 vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten.

Beleidskader sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie

Met het beleidskader sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie vraagt de provincie aan de ontwikkelaars van windturbines om een financiële bijdrage te leveren aan een Windfonds, om solitaire (afzonderlijk opgestelde) windturbines in de provincie te verwijderen en om afspraken te maken over de tijdelijkheid van een windpark.

Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl

Waar de provinciale omgevingsvisie het beleid voor geheel Groningen beschrijft, is het wenselijk geacht om specifieke voor de Eemsdelta een separate visie op te stellen aangezien er een groot aantal ontwikkelingen tegelijkertijd plaatsvindt (windenergie, industrie, hoogspanning, etc). Deze ontwikkelingen hebben op zichzelf effect op de omgeving en gezamenlijk (cumulatief). De provincie Groningen wil de economische ontwikkeling in de Eemsdelta stimuleren en faciliteren binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. Dit vereist regie in deze dynamische omgeving. Daarbij kan het voorkomen dat ontwikkelingen strijdigheden vertonen, waardoor (bovenregionale) keuzes moeten worden gemaakt. Om helderheid te verschaffen en sturing te kunnen geven aan beoogde ontwikkelingen en te maken keuzes, heeft de provincie Groningen gezamenlijk met de gemeenten Eemsmond en Delfzijl besloten een structuurvisie op te stellen voor Eemsmond – Delfzijl. De structuurvisie is kaderstellend voor de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen met een mogelijke impact op het milieu. Het windpark Oostpolder maakt onderdeel uit van het plangebied en derhalve onderdeel van deze structuurvisie.

Op dit moment is de m.e.r.-procedure voor de structuurvisie nagenoeg afgerond. Het MER zal diverse achtergrondrapportages bevatten voor de onderwerpen waar cumulatieve effecten het meest relevant zijn, zoals geluid en natuur. Onderdeel van het MER is een Passende Beoordeling die ingaat op de mogelijkheden voor windenergie.

Voor het windpark Oostpolder is met name de aanpak voor geluid (normstelling, rekensystematiek, uitgangspunten opstellingsalternatieven en wijze van cumulatie) van belang. In de structuurvisie wordt een kader geschetst voor de opgetelde geluidsbelasting van de diverse windparken in het gebied en de cumulatieve geluidsbelasting als gevolg van de combinatie met andere ontwikkelingen in het gebied. In het MER voor windpark Oostpolder zal hiermee rekening worden gehouden.

2.6 Gemeentelijk beleid

Algemeen economisch beleid

De gemeente Eemsmond heeft de laatste jaren geen specifieke beleidsdocumenten inzake het opwekken van energie middels wind opgesteld maar haar beleid laten vastleggen in met de buurgemeenten gemaakte economische rapporten voor economie en arbeidsmarkt. In het algemeen geldt dat de gemeente de ontwikkeling van de windparken op haar grondgebied steunt.

Windenergie Oostpolder

De raad van de gemeente Eemsmond heeft in 2012 een bestemmingsplan vastgesteld dat de komst van grootschalige glastuinbouw in de Oostpolder planologisch mogelijk zou maken. De provincie heeft goedkeuring aan het plan onthouden (oude WRO-procedure) omdat de economische uitvoerbaarheid niet kon worden aangetoond. De ontwikkeling van glastuinbouw

is door de provincie Groningen inmiddels uit het POP gehaald en hier hoeft daarom geen rekening mee te worden gehouden.

3 VOORNEMEN EN ALTERNATIEVEN

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is een nadere beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteit. Vervolgens is een beschrijving gegeven van de wijze waarop in het MER alternatieven zullen worden onderzocht.

3.2 Voorgenomen activiteit

3.2.1 Plangebied

De Oostpolder is de polder direct grenzend aan de zuidzijde van het bestaande havengebied Eemshaven. In figuur 1.1 is het plangebied aangegeven. Het gebied heeft op dit moment een agrarische functie en bestemming en telt één (weg bestemde) woning en één nog in gebruik zijnde boerderij. Aan de noordzijde bevindt zich zoals aangegeven industriegebied Eemshaven. Hier bevindt zich zware industrie, waaronder energiecentrales en een groot aantal windturbines. Aan de oostzijde bevindt zich Eemshaven Zuid-Oost. Dit gebied wordt eveneens ontwikkeld ten behoeve van industrie en datacenters. Dit gebied maakt onderdeel uit van het zoekgebied voor windenergie hetgeen nu ook in ontwikkeling is. Van en naar de Eemshaven bevindt zich belangrijke nationale energie infrastructuur in de vorm van ondergrondse gasleidingen en bovengrondse hoogspanningsleidingen voor de aan- en afvoer van energie.

Ten noordwesten van het windpark bevindt zich het windpark Emmapolder. Om dit windpark heen worden windturbines ontwikkeld.

Ten zuiden van de Oostpolder bevindt zich woonbebouwing langs de Dijkweg en het dorp Oudeschip. Aan de zuidoost zijde ligt Nooitgedacht en aan de zuidwestzijde Koningsoord, beide bestaande uit een beperkt aantal woningen.

In het noorden van Groningen treden periodiek aardbevingen¹¹ op die gerelateerd zijn aan de aardgaswinning.

3.2.2 Doelstelling windpark

Het doel van het initiatief is een windpark te realiseren in de Oostpolder op basis van een optimale benutting van het gebied teneinde een bijdrage te leveren aan de provinciale taakstelling van 855,5 MW, met als voorwaarden

- aanvaardbare milieueffecten op de omgeving, ook in samenhang met andere windparken en ontwikkelingen;
- financiële uitvoerbaarheid;
- toepassing van windturbines met een vermogen van minimaal circa 2 MW.

Een business case bevat veel variabelen en onzekerheden. Hierdoor is er niet één uitspraak te doen over het benodigde aantal MW's en / of windturbines. Verkenningen uit het verleden laten zien dat er naar verwachting ruimte is voor circa 20 turbines, met vermogens tussen circa 2 MW

¹¹ Het kunnen optreden van aardbevingen leidt tot ontwerpeisen voor de fundering van windturbines maar heeft geen invloed op de locatiekeuze of inrichting.

en 5 MW per windturbine. Het aantal windturbines en het vermogen per turbine is afhankelijk van onder meer de afmetingen van de windturbines. De afstand tussen windturbines bedraagt circa 4 maal de rotordiameter om zogenaamde parkeffecten (turbulentie) te beperken aangezien die tot een lagere energieproductie per turbine leiden.

Hoeveel duurzame energie leveren deze windturbines op?

Het totale opgestelde vermogen van windpark Oostpolder kan uitkomen op circa 60 MW. Het vermogen is afhankelijk van het uiteindelijk te plaatsen windturbintype en kan in de praktijk hoger of lager zijn. Bij die omvang kan met het windpark jaarlijks circa 132 miljoen kWh aan groene energie opgewekt, wat overeenkomt met het equivalent elektriciteitsverbruik van circa 38.000 huishoudens (een gemiddeld huishouden verbruikt circa 3.500 kWh per jaar).

3.2.3 Onderdelen windpark

Het windpark bestaat uit de volgende onderdelen:

- windturbines met een in de bodem gefundeerde mast voorzien van gondel met drie rotorbladen;
- ondergrondse elektriciteitskabels en mogelijk een onderstation dat vervolgens gekoppeld wordt aan het regionale of nationale hoogspanningsnet op de Eemshaven;
- t toevoer- en onderhoudswegen;
- opstelplaatsen voor de bouwkranen.

3.2.4 Activiteiten

Het voornemen ziet op zowel de bouw van het windpark, wat een periode van ongeveer een jaar in beslag zal nemen, als de exploitatie. Onder de bouw van het windpark wordt naast de realisatie van de windturbines ook alle bijbehorende voorzieningen verstaan, zoals aanpassing van bestaande wegen, aanleg van nieuwe ontsluitingswegen ten behoeve van het windpark, aanvoer van bouwmaterialen, realisatie van kraanopstelplaatsen en de installatie van de kabels. Een windpark heeft na oplevering een technische levensduur van minimaal 20-25 jaar welke door onderhoud en vervanging is te verlengen. Gedurende de exploitatiefase zijn de activiteiten, naast de in bedrijf zijnde windturbines, beperkt tot het periodiek verrichten van inspecties en onderhoud. Het windpark wordt na de exploitatiefase verwijderd. Dit wordt door de provincie vastgelegd, bijvoorbeeld in het inpassingsplan.

3.3 Alternatieven

3.3.1 Uitgangspunt

Centraal in de m.e.r. staat het onderzoeken van verschillende manieren (alternatieven) waarop een project uitgevoerd kan worden en de milieugevolgen daarvan. Voor het windpark Oostpolder wordt een aantal inrichtingsalternatieven onderzocht op milieueffecten in het MER.

Voor het ontwikkelen van de alternatieven zal daarbij worden uitgegaan van maximale productie van duurzame energie binnen de beschikbare (milieu-)ruimte. Daarmee wordt invulling gegeven aan de doelstelling van het windpark Oostpolder te voldoen en daarmee inzicht verkregen wordt in de mogelijkheden van het gebied.

3.3.2 Inrichtingsalternatieven

Algemeen

De project-m.e.r.-procedure voor windpark Oostpolder is gericht op het in beeld brengen van de milieueffecten door de inrichting van de locatie.

Bepalend voor de milieueffecten van windparken zijn over het algemeen:

- De locatie;
- Het aantal windturbines;
- De afmetingen van de windturbines.

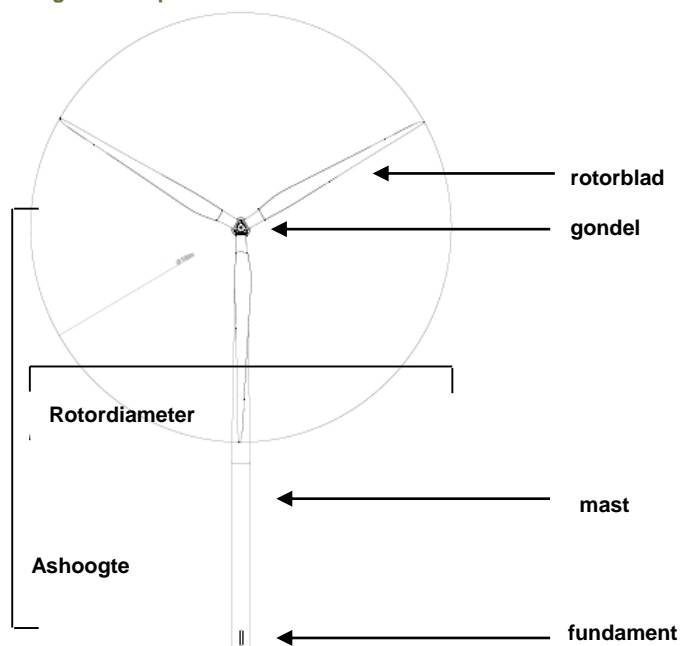
Locatie

Ten aanzien van de locatie zal een beschrijving worden gegeven van het beleidskader waarin de locatie is aangewezen en aandachtspunten die voor de locatie naar voren zijn gekomen uit het beleidskader en de onderliggende onderzoeken. Een vergelijking van alternatieve locaties is niet aan de orde, gezien de eerdere besluitvorming in het kader van zowel het rijks- als het provinciale ruimtelijke beleid.

Afmetingen en aantal windturbines

Er zijn windturbines met verschillende vermogens en afmetingen (ashoogte en rotordiameter) op de markt beschikbaar. Zie figuur 3.1 voor een schematische weergave van een turbine. De trend is dat windturbines steeds groter en efficiënter worden; waarbij het opgesteld vermogen in MW beperkt toeneemt. De afmetingen van de te selecteren turbine bepalen veelal de milieueffecten. In het verleden is een aantal mogelijke invullingen voor het gebied onderzocht op basis van windturbines met een vermogen van circa 3 MW en windturbines met een groter vermogen. Dit biedt een basis voor het opstellen van verschillende inrichtingsalternatieven.

Figuur 3.1 Opbouw turbine

Afhankelijk van het vermogen en de afmetingen zijn verschillende posities van windturbines mogelijk. In verband met onderlinge beïnvloeding kunnen windturbines met een kleinere rotordiameter dichter bij elkaar worden geplaatst en moeten bij grotere windturbines grotere tussenafstanden aangehouden worden. Het aantal te plaatsen windturbines is dus ook afhankelijk van de grootte van de rotordiameter.

Ontwikkeling alternatieven

Na vaststellen van de notitie reikwijdte en detailniveau is de eerste stap in de m.e.r. het onderzoeken en formuleren voor mogelijke alternatieven. Voor de ontwikkeling van de alternatieven wordt gevarieerd met opstelling van de windturbines en de afmetingen van de turbines. Omdat de afmetingen van de turbine ook bepalend zijn voor de (absolute) afstanden zal het aantal turbines verschillen. Voor het MER wordt gebruik gemaakt van een bandbreedte benadering. Gedacht wordt aan een beperkt aantal onderscheidende alternatieven waarbij gevarieerd wordt in de afmetingen van de toe te passen windturbines, zowel in ashoogte als rotordiameter (zie ook figuur 3.1). Dit leidt ook tot een verschillend aantal windturbines, zoals hiervoor aangegeven omdat de tussenafstand tussen windturbines gerelateerd is aan de afmetingen van de rotor.

Op basis van de beschikbare ruimte in het gebied en de vormgeving van het gebied ligt het daarbij voor de hand om de opstelling daarbij in de vorm van één of twee rijen in te richten. Aan de oostzijde is ruimte voor een andere configuratie. Afstemming op de bestaande windturbines in de Eemshaven en de in ontwikkeling zijnde windturbines in het gebied Eemshaven Zuid-Oost wordt daarbij betrokken maar is niet sturend gezien de verschillende opgaven die spelen in de gebieden en om de mogelijkheden van het plangebied optimaal te kunnen benutten.

Type windturbine

Er is in dit stadium nog geen keuze gemaakt voor een bepaald type turbine of een turbineleverancier. Om die reden wordt in het MER met turbineklassen gewerkt waardoor ook nieuwe turbinetypes niet uitgesloten worden, mits ze binnen de reikwijdte van de effecten van de onderzochte turbineklassen vallen. De inrichtingsalternatieven worden gebaseerd op deze klassen. In de klassen worden de maximale afmetingen aangehouden teneinde de milieueffecten conservatief te kunnen bepalen.

3.3.3 Referentiesituatie

De referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.¹² Dit is de situatie waarbij het windturbinepark niet wordt gerealiseerd. Het gebied zal zich dan ontwikkelen conform vastgesteld of voorgenomen beleid, maar zonder realisatie van het windpark. Deze situatie dient als referentiekader voor de effectbeschrijving. Voor het gebied worden geen andere ontwikkelingen voorzien. De zoekruimte voor glastuinbouw vervalt in de provinciale omgevingsvisie waardoor in principe de huidige agrarische functie de referentiesituatie is.

In het MER wordt de autonome ontwikkeling in beeld gebracht waarbij met name de plannen en projecten die onderdeel zijn van de hiervoor genoemde regionale structuurvisie Eemsmo-

¹² Autonome ontwikkelingen zijn op zich zelf staande ontwikkelingen die onafhankelijk van het windpark plaatsvinden en waarover al een besluit is genomen (bijvoorbeeld bestemmingsplan of vergunning verleend).

Delfzijl, de ontwikkelingsvisie Eemsdelta en de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 relevant zijn. Rekening wordt gehouden met plannen en projecten waarover reeds concrete besluitvorming heeft plaatsgevonden of wordt verwacht voorafgaand aan besluitvorming over het initiatief.

3.3.4 Selectie voorkeuralternatief

De initiatiefnemer zal in overleg met het bevoegd gezag op basis van de resultaten van het MER, gecombineerd met andere overwegingen, zoals bedrijfseconomische, een voorkeursalternatief bepalen voor het inpassingsplan en de vergunningaanvragen. Dit kan één van de in het MER onderzochte alternatieven zijn, een combinatie daarvan of een aanpassing van één van de alternatieven. Het is de verwachting dat voor windturbines in de Oostpolder het voorkeursalternatief zal bestaan uit een set van uitgangspunten (zoals aantal windturbines, windturbineklasse) die van toepassing is op een daartoe aangewezen plaatsingszone binnen het plangebied. Het is de wens van de initiatiefnemer om de exacte positionering op coördinaat in een later stadium te kunnen vastleggen.

4 MOGELIJKE EFFECTEN EN MAATREGELEN

4.1 Inleiding

In het MER wordt een breed scala aan milieueffecten, zowel positief als negatief, van de verschillende inrichtingsalternatieven beschreven en beoordeeld. Paragraaf 4.2 beschrijft welke effecten in het MER aan de orde zullen komen. De wijze waarop deze effecten worden beschreven en beoordeeld komt in paragraaf 4.3 aan de orde. De paragrafen 4.4 tot en met 4.6 lichten kort de onderdelen van het MER met betrekking tot mitigatie, leemten in kennis en evaluatie toe.

4.2 Relevante effecten inrichtingsalternatieven

In het MER zullen de milieueffecten van verschillende inrichtingsalternatieven in beeld worden gebracht. Andere potentiële effecten, zoals economische zijn geen onderwerpen in het MER, deze worden in de afweging meegenomen in het inpassingsplan dat wordt opgesteld voor het windpark. De volgende milieuaspecten worden meegenomen in het MER.

Elektriciteitsopbrengst

De belangrijkste redenen om windturbines te realiseren, is het opwekken van duurzame energie. Van de alternatieven wordt daarom in het MER berekend hoeveel elektriciteit jaarlijks wordt opgewekt. Ook kan worden bepaald welke uitstoot van schadelijke stoffen het windpark vermijdt in vergelijking met de situatie dat dezelfde hoeveelheid energie zou worden opgewekt volgens conventionele wijze, zoals kolenverbranding. Een vergelijking wordt gemaakt met de emissies van de huidige brandstofmix die wordt gebruikt in Nederland voor opwekking van elektriciteit. Indien ten gevolge van de potentiële effecten op andere aspecten, bijvoorbeeld geluid of slagschaduw, mitigerende maatregelen vereist zijn welke van invloed zijn op de elektriciteitsopbrengst, zal deze invloed worden bepaald.

Specifiek voor het windpark Oostpolder zal aanvullend aandacht worden besteed aan het effect van de alternatieven op de energieproductie van nabijgelegen bestaande windturbines en de relatie met de ontwikkeling van windturbines ten oosten van het plangebied. Windturbines kunnen elkaars energieproductie beïnvloeden als gevolg van het zogenaamde parkeffect. Dit leidt tot een lagere energieproductie, afhankelijk van de afstand tot bestaande turbines en de overheersende windrichting. In het MER wordt indicatief bepaald welk opbrengstverlies als percentage van de jaarlijkse opbrengst is te verwachten ten gevolge van de alternatieven.

Geluid en slagschaduw

Ter voorkoming van onaanvaardbare effecten op de leefomgeving van mensen zijn normen voor windturbines opgesteld voor het effect van het geluid dat door de turbines wordt geproduceerd en de slagschaduw die de draaiende rotor (de wieken) kunnen veroorzaken. Elektromagnetische straling van de windturbines is verwaarloosbaar gezien de aan te houden afstanden tot woningen vanwege slagschaduw en geluid. De elektromagnetische straling ten gevolge van de ondergrondse kabels die van de turbines naar een nader te bepalen onderstation lopen is eveneens verwaarloosbaar.

Omdat hinder een onderscheidend aspect kan zijn voor de alternatieven, worden in aanvulling op de wettelijke niveaus, meerdere geluids- en slagschaduw-niveaus bepaald voor de vergelijking van de alternatieven.

Geluid

Windturbines produceren geluid. Het geluid is met name afkomstig van de bewegende delen in de rotor en van de rotorbladen die door de wind worden rondgedraaid. In het MER worden de geluidseffecten kwantitatief vastgesteld, door voor het windpark per variant de geluidscontouren te berekenen en het aantal geluidgevoelige bestemmingen (woningen van derden) binnen de contouren te bepalen. Bij het bepalen van de effecten worden de geluidscontouren in beeld gebracht in twee klassen van 5 dB. Dit betreft de wettelijke norm voor windturbinegeluid, L_{den} 47 dB en aanvullend L_{den} 42 dB ter vergelijking van de alternatieven. Daarnaast wordt de geluidsnorm voor de nachtperiode, L_{night} 41 dB, bepaald. Per variant worden het aantal gehinderden en ernstig gehinderden binnen deze contouren bepaald¹³. Tevens zal worden aangegeven of aan de wettelijke voorschriften voor geluid kan worden voldaan en of hiertoe mitigerende maatregelen vereist zijn.

In aanvulling op de geluidsbelasting ten gevolge van het initiatief zal de geluidbelasting in het plangebied van bestaande windturbines, industriële activiteiten en mogelijke andere geluidsbronnen worden bepaald en worden aangegeven wat de akoestische kwaliteit van de omgeving is in cumulatie met de geluidbelasting van de windturbines. Dit zal worden uitgedrukt in een cumulatieve geluidsbelasting. Het is de verwachting dat er in de regionale structuurvisie kaders voor de cumulatieve geluidsbelasting worden gesteld, die worden gerelateerd aan een GES-score voor die geluidsbelasting (GES staat voor 'gezondheidseffectscreening').. In verband hiermee worden de cumulatieve geluidseffecten (van de alternatieven) ook vertaald naar GES-scores, aan de hand waarvan kan worden bepaald of een variant past binnen dit kader.

De geluidbelasting van specifiek en laagfrequente aandeel in het geluid van de windturbines zal tevens aandacht krijgen in het MER.

Slagschaduw

Windturbines hebben als gevolg van de draaiende rotor een bewegende schaduw, de zogenaamde slagschaduw. Op bepaalde plaatsen en onder bepaalde omstandigheden kan de slagschaduw op een raam van een vertrek vallen en in dat vertrek een wisseling van lichtsterkte veroorzaken. Dit kan als hinderlijk worden ervaren. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de opstelling, door de duur van de slagschaduw (blootstellingsduur) en door de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte. In het MER wordt de slagschaduw kwantitatief vastgesteld, door de slagschaduwcontouren te bepalen. In het MER zal naast een contour die overeenstemt met de wettelijke norm voor de maximale jaarlijkse slagschaduwduur ook twee andere contouren van slagschaduwduur in beeld worden gebracht, de contour van 0 en van 15 uur slagschaduw per jaar. Binnen de contouren wordt het aantal woningen bepaald. Tevens wordt aangegeven of voldaan kan worden aan de wettelijke normen voor slagschaduwhinder en of mitigerende maatregelen vereist zijn om daaraan te kunnen voldoen.

¹³ Het aantal gehinderden door geluid wordt vastgesteld met behulp van de rapportage van TNO, Hinder door geluid van windturbines – dosis-effectrelaties (2008).

Flora en fauna

De effecten van de alternatieven op flora en fauna worden bepaald. Het gaat hierbij voornamelijk om de risico's voor vogels en vleermuizen op aanvaring, verstoring en barrièrewerking. Specifieke aandacht is vereist voor soorten waarvoor geldt dat de staat van instandhouding slecht is.

Onderdeel van het MER is mogelijk een PB waarin de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van relevante Natura 2000-gebieden worden beschreven en beoordeeld. Een PB is nodig wanneer op voorhand geen significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Onderzocht wordt dan ook of significant negatieve effecten zijn uit te sluiten. Voor soorten die beschermd zijn, waarvoor geen instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, wordt beoordeeld wat het potentiële effect is op de gunstige staat van instandhouding.

Natura 2000-gebied Waddenzee ligt in de nabijheid van het windpark (afstand rand zoekgebied circa 1 kilometer)

Naast de eventuele effecten op Natura-2000 gebieden (relevant vanuit de Natuurbeschermingswet 1998) wordt onderzocht hoe kan worden voldaan aan de Flora- en faunawet. Ook wordt bekeken wat het effect is op beschermde gebieden in de NNN en Weidevogelleefgebieden. Aangegeven wordt of een Natuurbeschermingswetvergunning dient te worden aangevraagd en kan worden toegekend en of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is vereist en verleend kan worden op grond van de uitkomsten van het MER.

Cultuurhistorie en archeologie

In het MER wordt aangegeven of verwacht kan worden dat archeologische waarden in de bodem ter plaatse van de windturbines en de civiele en elektrische voorzieningen (kabeltracés en wegen) aanwezig zijn en welke maatregelen genomen kunnen worden om eventuele waarden te beschermen. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de beschikbare kaarten met verwachtingswaardes van het Rijk (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, RCE), de provincie en de gemeente.

Voor het aspect cultuurhistorie is het provinciale beleid ten aanzien van aanwezige cultuurhistorische waarden richtinggevend. Beschermde dorpsgezichten bevinden zich niet in de directe omgeving van het initiatief. Bij de beoordeling wordt uitgegaan van de systematiek conform de handreiking van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) voor cultuurhistorie in m.e.r.

Landschap

In het MER wordt de invloed van het windpark op het landschap in beeld gebracht en beschreven. Aan de hand van visualisaties, voorzien van een tekstuele toelichting wordt een indruk en een beschrijving voor de effecten op het landschap gegeven.

Ook wordt bekeken in hoeverre het windpark aansluit bij aanwezige landschappelijke structuren en wordt ingegaan op interferentie met andere windparken in de nabijheid van het voornemen. Afhankelijk van de grootte van de turbines moet vanwege de luchtvaartveiligheid rekening worden gehouden met verlichting op de gondel van de turbines. Het effect op duisternis en zichtbaarheid van eventuele verlichting wordt meegenomen in het MER.

Bij de beoordeling van het aspect landschap en cultuurhistorie zullen de effecten in beeld worden gebracht met behulp van de volgende beoordelingscriteria:

- Invloed op de landschappelijke structuur;
- Herkenbaarheid van de opstelling;
- Interferentie / samenhang met andere windinitiatieven of andere hoge elementen;
- Invloed op de rust (visueel);
- Invloed op de openheid;
- Zichtbaarheid.

Waterhuishouding en bodem

De effecten van de plaatsing van de windturbines en de kabeltracés worden beoordeeld aan de hand van grondwater, oppervlaktewater, hemelwaterafvoer en bemalingswater en in het MER beschreven, daarmee wordt de watertoets uitgevoerd.

Veiligheid

Om de veiligheid in de omgeving van het windpark te kunnen garanderen, wordt onderzocht welke risico's de windturbines veroorzaken. In het MER wordt een inventarisatie uitgevoerd van relevante objecten en activiteiten in de omgeving. Speciale aandacht gaat uit naar de aanwezigheid van infrastructuur waarlangs transport gevaarlijke stoffen plaats vindt, risico inrichtingen, gasleidingen en hoogspanningslijnen. Onder andere aan de hand van het Handboek Risicozonering Windturbines 2014 wordt gekeken welke veiligheidscontouren rondom de windturbines moeten worden aangehouden en hoe zich dit verhoudt met de aanwezige objecten en activiteiten in de omgeving.

Onderdeel van het aspect veiligheid zijn tevens de potentiële effecten van het windpark op aanwezige straalpaden, laagvlieggebieden en defensieradardekking.

Ruimtegebruik

De huidige functie van het gebied is agrarisch. Onderdeel van de effectbeoordeling is het bepalen van de invloed op het bestaande ruimtegebruik. Dit vindt plaats door de oppervlaktes die benodigd zijn per variant aan bebouwd oppervlak (windturbine inclusief opstelplaats en toegangswegen) te bepalen. Aangezien de positie van toegangswegen nog niet in detail bekend zal zijn worden hier aannames voor gedaan.

4.3 Effectbeoordeling

De omvang van het studiegebied, het gebied waarbinnen zich mogelijke effecten kunnen voordoen, verschilt per milieuaspect. Meestal is het studiegebied groter dan het plangebied waar zich de voorgenomen activiteit afspeelt. Voor een deel van de effecten geldt dat deze beperkt zijn tot het plangebied zelf, zoals de ingreep in de bodem. De effecten op de omgeving in de vorm van geluid, slagschaduw, landschap maar ook natuur treden ook buiten het plangebied op.

De referentiesituatie inclusief autonome ontwikkeling fungeert als referentie voor de beoordeling van de effecten. De effectbeschrijving wordt mogelijk en zinvol kwantitatief onderbouwd. Indien het niet mogelijk is om de effecten te kwantificeren worden deze kwalitatief beschreven.

Naast blijvende effecten wordt ook aandacht besteed aan tijdelijke en/of omkeerbare gevolgen. Het gaat dan om de bouw van het windpark en alle bijbehorende voorzieningen, zoals aanpassing van bestaande wegen, aanleg van nieuwe ontsluitingswegen ten behoeve van het windpark, aanvoer van bouwmaterialen, realisatie van kraanopstelplaatsen en de installatie van de windturbines en de kabels. Tijdens de bouw wordt ondermeer geluid geproduceerd en kan verstoring van ecologie plaatsvinden. Ook wordt aangegeven of cumulatie met andere plannen en/of projecten kan optreden.

Beoordelingscriteria

De effecten worden per milieuaspect beschreven aan de hand van zogenaamde beoordelingscriteria. Deze criteria volgen zo veel als mogelijk uit wet- en regelgeving. Soms gaat het om een harde parameterwaarde die door de overheid is vastgesteld als norm (getal), bijvoorbeeld de grenswaarde voor geluidbelasting en soms zijn de criteria afgeleid van beleid. In tabel 4.1 is per milieuaspect aangegeven welke criteria worden gebruikt en of de effecten kwantitatief of kwalitatief worden beschreven en beoordeeld.

Tabel 4.1 Beoordelingscriteria per milieuaspect

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
Geluid	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal geluidgevoelige objecten binnen de Lden 47 dB en tussen de Lden 47 dB en Lden 42 dB contour; - Aantal gehinderden. - GES-score 	Kwantitatief en kwalitatief
Slagschaduw	<ul style="list-style-type: none"> - Het aantal woningen binnen drie Slagschaduwduurcontouren (0, 6 en 15 uur) 	Kwantitatief
Flora en fauna	<ul style="list-style-type: none"> - Beschermde gebieden (Natura 2000, NNN, Natuurmonumenten) - Beschermde soorten (vogels, vleermuizen, habitattypen) - Aantasting ecologische relaties 	Kwalitatief en kwantitatief
Cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> - Beïnvloeding cultuurhistorische waarden - Aantasting archeologische waarden 	Kwalitatief
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Invloed op landschappelijke structuren, waaronder openheid - Herkenbaarheid opstellingen - Interferentie / samenhang met andere windinitiatieven of andere hoge elementen - Invloed op de rust door draaiende rotor - Zichtbaarheid 	Kwalitatief
Waterhuishouding en bodem	<ul style="list-style-type: none"> - Grondwater - Oppervlaktewater 	Kwalitatief
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Bebouwing - Verkeer en vervoer (lucht, weg, water, rail) - Industrie - Leidingen en kabels (onder-/bovengronds) - Straalpaden - Defensieradar 	Kwantitatief, afstand tot objecten en infrastructuur
Elektriciteits-opbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - Elektriciteitsproductie - Parkeffect op bestaande windturbines 	Kwantitatief, in kWh/jaar Kwantitatief in percentage

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
	<ul style="list-style-type: none"> - CO₂-emissie reductie - NO_x-emissie reductie - SO₂-emissie reductie 	Kwantitatief, in ton/jaar Kwantitatief, in ton/jaar Kwantitatief, in ton/jaar
Ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> - Oppervlaktebeslag windturbines en bijbehorende werken 	Kwantitatief in ha

Om de effecten van de alternatieven per aspect te kunnen vergelijken worden deze op basis van een + / - schaal gemotiveerd beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor wordt de beoordelingsschaal gehanteerd uit tabel 4.2. Aanvullend worden de effecten waar mogelijk relatief gemaakt en beoordeeld per eenheid energieopbrengst. Dit geeft een maat voor de relatieve milieueffecten van verschillende alternatieven met een verschillende energieopbrengst.

Tabel 4.2 Scoringsmethodiek

Score	Oordeel ten opzichte van de referentiesituatie
--	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie
+	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare positieve verandering

Indien de effecten marginaal zijn, wordt dit in de voorkomende gevallen aangeduid met 0/+ (marginaal positief) of 0/- (marginaal negatief).

4.4 Mitigerende maatregelen

De negatieve milieueffecten ten gevolge van windturbines kunnen door middel van het uitvoeren van mitigerende maatregelen verzacht worden of teniet worden gedaan. In het MER worden deze maatregelen en het effect hiervan beschreven. Daarbij wordt ook ingegaan op de gevolgen van toepassing van mitigerende maatregelen. Voor een aantal maatregelen geldt dat dit tot een lagere energieproductie kan leiden.

4.5 Leemten in kennis

In het MER wordt aangegeven of belangrijke informatie niet beschikbaar is en welke gevolgen dit heeft voor de effectbepaling en -beoordeling. Waar mogelijk wordt aangegeven welke aanvullende onderzoeken deze leemten kunnen wegnemen.

4.6 Evaluatie

In het MER wordt aangegeven welke milieuaspecten tijdens en na het realiseren van het voornemen onderwerp van monitoring en evaluatie dienen te zijn, met als doel na te gaan wat de daadwerkelijk optredende milieueffecten zijn. Eventueel kunnen op basis daarvan maatregelen getroffen worden.

5 PROCEDURES EN BESLUITVORMING

5.1 Inleiding

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het inpassingsplan en de benodigde vergunningen voor windpark Oostpolder is een m.e.r.-procedure van toepassing. Besluitvorming bestaat over de locatie en over de voorwaarden waaronder het initiatief kan worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

Achtereenvolgens worden de relevante besluiten voor het initiatief besproken en de m.e.r.-procedure. Bij de m.e.r.-procedure is eveneens aangegeven op welke wijze kan worden gereageerd op de notitie reikwijdte en detailniveau.

5.2 Provinciaal inpassingsplan

De planologische inpassing van het voornemen vindt plaats in een provinciaal inpassingsplan, dit is een bestemmingsplan op provinciaal niveau. Provinciale Staten stellen het inpassingsplan vast. De provincie is op grond van de Elektriciteitswet 1998 het bevoegd gezag voor windparken van 5 - 100 MW. In het inpassingsplan wordt de ruimte voor windturbines aangewezen en de voorwaarden waaronder de windturbines kunnen worden gerealiseerd. De voorwaarden hebben met name betrekking op de afmetingen van de windturbines en de bijbehorende voorzieningen.

Het op te stellen MER vormt een bijlage van het inpassingsplan en in het inpassingsplan worden de resultaten van het MER gemotiveerd meegewogen met alle andere relevante belangen die in het kader van de ruimtelijke ordening tegen elkaar dienen te worden afgewogen.

De besluitvorming verloopt conform de procedure van de provinciale coördinatie-regeling welke in de volgende paragraaf kort wordt toegelicht.

5.3 Vergunningen

Voor de realisatie en exploitatie van het windpark zijn diverse vergunningen benodigd. Dit betreft in elk geval de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De Natuurbeschermingswetvergunning en de ontheffing op grond van de Flora en Faunawet kunnen hierbij aanhaken, indien deze vereist zijn. De provincie Groningen is het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning en de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. RvO is bevoegd gezag voor de ontheffing op grond van de flora- en faunawet. .

Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet in werking getreden en sinds 25 april 2013 is deze wet permanent geworden. Het doel van de wet is om de besluitvorming over bepaalde bouwprojecten te versnellen. De Crisis- en herstelwet (CHW) omvat maatregelen voor specifieke (categorieën) ruimtelijke en infrastructurele projecten. Eén van deze categorieën zijn projecten voor de aanleg of uitbreiding van productie installaties voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van 5 tot 100 MW, zoals

windpark Oostpolder. Hiervoor is onder meer de provinciale coördinatierегeling van toepassing geworden op grond van de CHW. De maatregelen betreffen onder andere het stroomlijnen en versnellen van procedures.¹⁴

Provinciale coördinatierегeling

De provinciale coördinatierегeling, onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening (paragraaf 3.5.3), houdt in dat de ontwerp- en definitieve besluiten gelijktijdig ter inzage worden gelegd. Op dat moment kan eenieder een reactie (zienswijze) geven. De bevoegde gezagen nemen vervolgens de definitieve besluiten, rekening houdend met de ontvangen adviezen en zienswijzen, welke wederom gelijktijdig (gecoördineerd) ter inzage worden gelegd. Als een belanghebbende het niet eens is met één of meer van de besluiten, kan hij/zij beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De bevoegdheden voor het nemen van besluiten (onthefingen en vergunningen) zien er bij provinciale coördinatie als volgt uit:

- De initiatiefnemers blijven verantwoordelijk voor een goede projectvoorbereiding en het aanvragen van alle benodigde vergunningen;
- De provincie is op grond van de Elektriciteitswet 1998 bevoegd voor het inpassingsplan en de omgevingsvergunning.

5.4 De m.e.r.-procedure

De wet schrijft voor dat de procedures voor het projectMER en het planMER gecombineerd en gelijktijdig worden doorlopen waarbij in beginsel één gecombineerd MER wordt gemaakt.¹⁵ In deze paragraaf wordt weergegeven welke stappen worden doorlopen voor de (uitgebreide) m.e.r.-procedure.

Mededeling van voornemen aan bevoegd gezag

De initiatiefnemer doet een mededeling aan het bevoegd gezag voor de vergunning van het voornemen om een aanvraag te doen voor een m.e.r.-beoordelingsplichtig besluit.

Openbare kennisgeving

Het bevoegde gezag geeft openbaar kennis van het voornemen om een m.e.r.-plichtig besluit voor te bereiden. Daarin staat:

- Dat stukken ter inzage worden gelegd;
- Waar en wanneer dit gebeurt;
- Dat er gelegenheid is zienswijzen in te dienen;
- Aan wie, op welke wijze en binnen welke termijn;
- Of de Commissie m.e.r. vrijwillig om advies zal worden gevraagd over het opstellen van het MER.¹⁶

De openbare kennisgeving vindt tegelijk plaats met de publicatie van deze notitie reikwijdte en detailniveau.

¹⁴ Zoals de beperking van beroepsrecht (een decentrale overheid als belanghebbenden kan geen beroep instellen tegen een besluit van de centrale overheid), een versnelde behandeling door de bestuursrechter van (hoger) beroep en geen mogelijkheid voor belanghebbenden voor een pro-forma beroep of aanvulling van de beroepsgronden.

¹⁵ Zie artikel 3.35, zesde lid van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 14.4b van de Wet milieubeheer.

¹⁶ Het inschakelen van de Commissie m.e.r. is in deze fase niet verplicht.

Raadpleging adviseurs en betrokken bestuursorganen

Het bevoegd gezag raadpleegt de adviseurs en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. De Commissie m.e.r. wordt om advies gevraagd. Raadpleging gebeurt door deze notitie reikwijdte en detailniveau naar de wettelijke adviseurs (in dit geval de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de RCE), relevante overheden zoals de gemeenten Eemsmond en Delfzijl en het waterschap Noorderzijlvest en de Commissie m.e.r. te zenden met het verzoek om advies.

Zienswijzen indienen

De notitie reikwijdte en detailniveau wordt in het kader van de hiervoor beschreven openbare kennisgeving voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd, zodat iedere betrokkene een reactie in kan dienen ten aanzien van de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER.

Opstellen MER

De eisen waaraan het MER moet voldoen, zijn beschreven in artikel 7.7 en artikel 7.23, eerste lid van de Wet milieubeheer. Samengevat moet het MER in elk geval bevatten/beschrijven:

- Het doel van het project;
- Een beschrijving van het project en de 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen' alternatieven, zowel (bijvoorbeeld) qua ligging als qua inrichting;
- Welke plannen er eerder voor deze activiteit zijn vastgesteld en welke alternatieven daarin waren opgenomen;
- Voor welk(e) besluit(en) het MER wordt gemaakt en welke besluiten met betrekking tot het project al aan het MER vooraf zijn gegaan;
- Een beschrijving van de 'huidige situatie en de autonome ontwikkeling' in het plangebied;
- Welke gevolgen het project en de alternatieven hebben voor het milieu en een motivering van de manier waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven en een vergelijking van die gevolgen met de 'autonome ontwikkeling';
- Effectbeperkende c.q. mitigerende maatregelen;
- Leemten in kennis;
- Een publiekssamenvatting.

Openbaar maken van het MER en raadpleging Commissie m.e.r.

Het MER wordt voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd en voor advies verzonden aan de Commissie voor de m.e.r. Ter inzage legging gebeurt in principe gelijktijdig met de ter inzage legging (6 weken) van het ontwerp-inpassingplan en de ontwerpvergunningen (de zogenaamde ontwerpbesluiten), aangezien dit op basis van de provinciale coördinatie-regeling gelijk oploopt.

Zienswijzen indienen

Eenieder kan zienswijzen indienen op het MER, het ontwerp-inpassingplan en de ontwerpvergunningen. De termijn is daarvoor zes weken vanaf het moment dat de stukken ter inzage worden gelegd.

Advies Commissie voor de m.e.r.

De Commissie voor de m.e.r. geeft een toetsingsadvies op de inhoud van het MER waarbij zij – indien gewenst door het bevoegde gezag- de ingekomen zienswijzen betreft. Eventueel geven de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. aanleiding tot het maken van

een aanvulling op het MER, bijvoorbeeld om bepaalde zaken verder uit te diepen of nadere accenten te leggen.

Vaststellen inpassingsplan en vergunningen inclusief motivering

Het bevoegd gezag stelt het definitieve inpassingsplan en de definitieve vergunning vast. Daarbij geven zij aan hoe rekening is gehouden met de in het MER beschreven milieugevolgen en wat de overwegingen zijn met betrekking tot de in het MER beschreven alternatieven, de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r.

Bekendmaken inpassingsplan en besluiten

De definitieve besluiten worden bekendgemaakt en ter inzage gelegd voor een periode van 6 weken. Degenen die een zienswijze hebben ingediend op de ontwerpbesluiten hebben de mogelijkheid om tegen de definitieve besluiten beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Evaluatie

Het bevoegd gezag evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen en neemt zo nodig maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

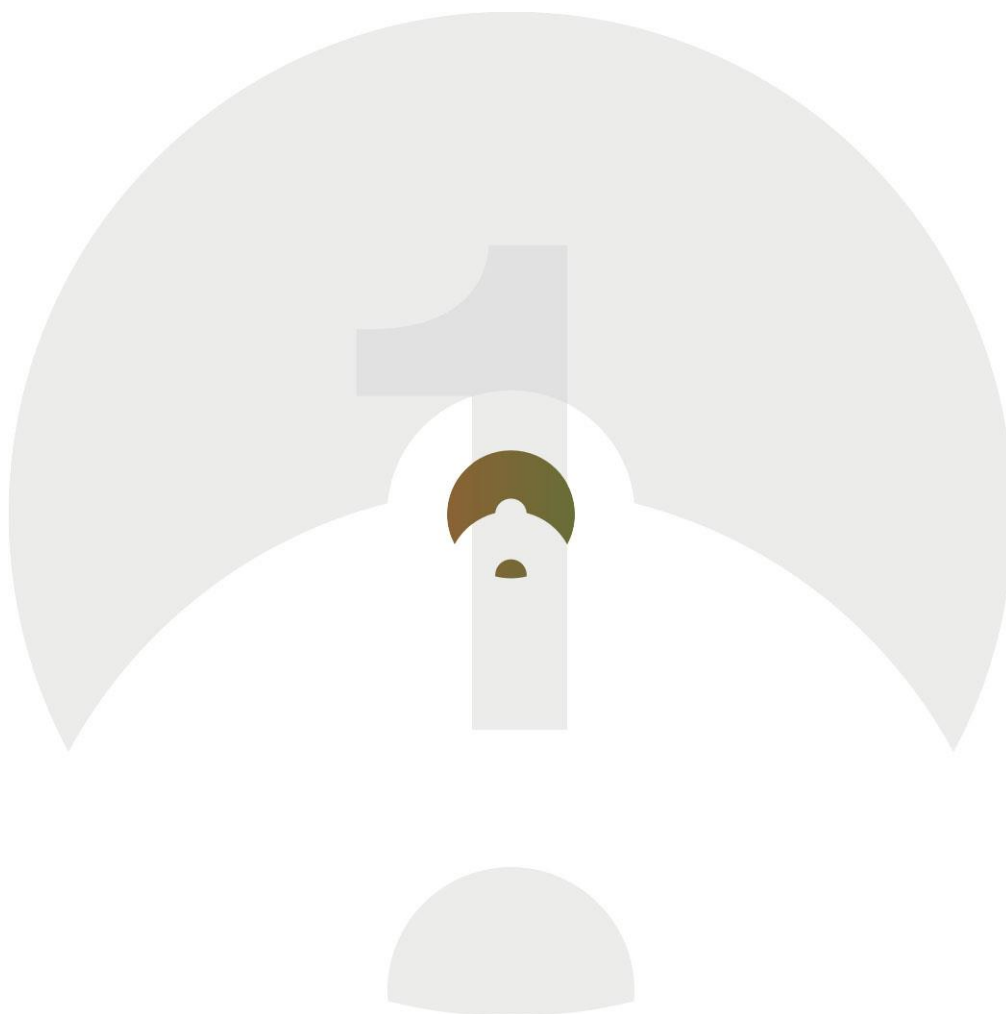
5.5 Informatie en inspraak

In de procedure voor het inpassingsplan en de omgevingsvergunning voor windpark Oostpolder zijn er twee perioden waarin belanghebbenden door middel van een reactie of zienswijze formele inspraak kunnen leveren: tijdens de terinzagelegging van onderhavige notitie reikwijdte en detailniveau en tijdens de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten met het MER. De plaatsen en tijden van deze beide periodes van inspraak worden bekend gemaakt door middel van publicatie in één of meerdere dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. Na verwerking van de zienswijzen worden de definitieve besluiten vastgesteld. Tegen deze besluiten kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voor wat betreft de onderhavige notitie kunnen schriftelijke reacties kunnen gedurende de inspraaktermijn onder vermelding van 'Notitie reikwijdte en detailniveau windpark Oostpolder' worden gestuurd naar:

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
p/a/ Afdeling Omgeving en Milieu
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

BIJLAGE 1 LITERATUUR

LITERATUURLIJST

Europese Commissie, 2010. Guidance document. Wind energy developments in Natura 2000.

IPO, 2011. Ruimtelijke reserveringen windenergie in de provincies, kenmerk MIL 04459a/2011),

Ministerie van EL&I, 2011. Brief Tweede Kamer. Aanbieding energierapport. Kenmerk ETM/11081160, 10 juni 2011

Ministerie van EL&I, 2011. Energierapport 2011.

Ministerie van IenM, 2011. Brief Tweede Kamer inzake het ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van IenM, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Structuurvisie Windenergie op Land, 2014.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, PlanMER Structuurvisie Wind op Land, 2013.

Ministeries van EL&I en IenM, 2010. Reactie brief IPO windenergie, kenmerk: LOK2011044666. 17 mei 2011.

Provincie Groningen, Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020, mei 2016.

Provincie Groningen, Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl (concept), juni 2016.

Reageerakkoord kabinet Rutte II "Bruggen slaan", oktober 2012.

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en projectbureau Belvedere, Handreiking Cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA, 2008.

Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Nationale Atlas Volksgezondheid.

TNO, Hinder door geluid van windturbines – dosis-effectrelaties, 2008-D-R1051/B.

BIJLAGE 2

GEBRUIKTE TERMEN EN AFKORTINGEN

AFKORTINGEN

ABRvS	Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State
Barim	Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer
Baro	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen
MER	Milieueffectrapport (het rapport)
m.e.r.	Milieueffectrapportage (de procedure)
MW	Megawatt
MWh	Megawattuur
PCR	Provinciale coördinatie regeling
POP	Provinciaal omgevingsplan
POV	Provinciale omgevingsverordening
Rarro	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening
SVIR	Structuurvisie infrastructuur en ruimte
SWOL	Structuurvisie Windenergie op land

GEBRUIKTE TERMEN

Alternatief

Andere wijze dan de voorgenomen activiteit om (in aanvaardbare mate) tegemoet te komen aan de doelstelling(en). De Wet milieubeheer schrijft voor, dat in een MER alleen alternatieven moeten worden beschouwd, die redelijkerwijs in de besluitvorming een rol kunnen spelen. Synoniem voor variant, maar in deze notitie gebruikt om het verschil met inrichtingsalternatieven aan te geven. Naast de inrichtingsalternatieven worden locatiealternatieven onderscheiden.

Ashoogte

De hoogte van de rotor-as, waaraan de rotorbladen van de windturbine zijn bevestigd, ten opzichte van het maaiveld.

Autonome ontwikkeling

Autonome ontwikkelingen zijn op zich zelf staande ontwikkelingen die onafhankelijk van het voornemen of alternatieven zullen plaatsvinden en waarover al een besluit is genomen (bijvoorbeeld bestemmingsplan of vergunning verleend).

Bevoegd gezag

In het kader van de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening: één of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen waarvoor het Milieueffectrapport wordt opgesteld.

Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie voor de m.e.r.)

Commissie van onafhankelijke deskundigen die het bevoegd gezag adviseert over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport en in een latere fase in het toetsingsadvies over de kwaliteit van het milieueffectrapport.

Initiatiefnemer

Degene die een m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Mitigatie

Het verminderen van nadelige effecten (op het milieu) door het treffen van bepaalde maatregelen.

Milieueffectrapportage (m.e.r.)

De procedure van milieueffectrapportage; een hulpmiddel bij de besluitvorming, dat bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu van de uitvoering van de activiteit waarvoor een milieueffectrapport is opgesteld.

MER

Milieueffectrapport. Een openbaar document waarin van een voorgenomen activiteit van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven de te verwachten gevolgen voor het milieu in hun onderlinge samenhang op systematische en zo objectief mogelijke wijze worden beschreven.

MW

Megawatt = 1.000 kilowatt = 1.000 kW. kW is een eenheid van elektrisch vermogen.

Notitie R&D

Dit staat voor 'notitie reikwijdte en detail(niveau)'. Deze notitie wordt vastgesteld op basis van de notitie reikwijdte en detail(niveau) (ook wel 'startnotitie' genoemd) en de daarop ontvangen zienswijzen, reacties en adviezen. Inhoudelijk geeft de notitie reikwijdte en detailniveau aan wat (reikwijdte) en met welke diepgang (detailniveau) onderzocht en beschreven dient te worden in het milieueffectrapport (het MER).

Passende beoordeling

Een Passende beoordeling is een beoordeling van de effecten van een activiteit op de natuurdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Wanneer significante effecten op Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kunnen worden of onzeker zijn, moet er een passende beoordeling worden uitgevoerd.

Plangebied

Het gebied, waarbinnen de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven kan worden gerealiseerd. Vergelijk: studiegebied.

Provinciale coördinatie-regeling

De provinciale coördinatie-regeling is onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, paragraaf 3.6.2). De Elektriciteitswet 1998 (artikel 9e) schrijft deze verplicht voor bij windparken van 5-100 MW. In de provinciale coördinatie-regeling worden verschillende besluiten tegelijkertijd en in onderling overleg genomen. De coördinatie-regeling is bedoeld om procedures te verkorten en te stroomlijnen, zodat projecten sneller kunnen worden gerealiseerd en is verplicht voor de uitvoeringsbesluiten. Dit zijn alle vergunningen en ontheffingen die nodig zijn voor de uitvoering van het windpark, zoals de omgevingsvergunning.

Provinciaal inpassingsplan

De planologische inpassing van een initiatief (windpark) waarbij de provincie bevoegd gezag is.

Referentiesituatie

De referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkeling. Dit is de situatie waarbij het voornemen niet wordt gerealiseerd. Het gebied zal zich dan ontwikkelen conform vastgesteld of voorgenomen beleid. Deze situatie dient als referentiekader voor de effectbeschrijving.

Rotordiameter

De diameter van de denkbeeldige cirkel die door de rotorbladen (wieken) van de windturbine worden bestreken.

SDE+

Subsidie systeem voor duurzame energie.

Studiegebied

Het gebied, waarbinnen de milieugevolgen dienen te worden beschouwd. De omvang van het studiegebied kan per milieuaspect verschillen. Vergelijk: plangebied.

Tiphoogte

Maat die voor windturbines wordt gebruikt om de maximale hoogte vanaf de grond aan te geven wanneer een rotorblad verticaal staat. De tiphoogte is gelijk aan de ashoogte + halve rotordiameter.

Wettelijke adviseurs

Adviseurs die geraadpleegd worden door het bevoegd gezag teneinde een advies te krijgen over het plan en het MER. Veelal gaat het hierbij om de Regionale Inspectie van het Ministerie van IenM, de regionale afdeling van het Ministerie van Economische Zaken en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

